

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИШИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. директора навчально-наукового
інституту міжнародних відносин
ім. Б. Д. Гаврилишина
Людмила ГАВРИЛОК-ЄНСЕН

“30 серпня” 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

“30 серпня” 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПЕРЕКЛАДУ
(німецькою мовою)»

ступінь вищої освіти
галузь знань
спеціальність
спеціалізація

освітньо-професійна програма

— бакалавр
— 03 Гуманітарні науки
— 035 Філологія
— 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
— «Бізнес-комунікації та переклад»

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Форма навчання	Курс	Семестр	Практичні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)	Залік (сем.)
Денна	3	5	60	4	8	78	150	5	-

30.08.2024
[Signature]

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія, затвердженої вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 15.06.2022 р.).

Робочу програму склала доцент кафедри іноземних мов та інформаційно- комунікаційних технологій, канд. пед. наук, доцент Марія КУЗІВ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно- комунікаційних технологій, протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри іноземних мов та
інформаційно-комунікаційних технологій,
к. філол. н., доцент

Людмила КРАЙНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія,
протокол №2 від 30.08.2024 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності,
к. філол. н., доцент

Світлана РИБАЧОК

Гарант
освітньо-професійної програми,
к. філол. н., доцент

Наталія РИБІНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу (німецькою мовою)»

1. Опис дисципліни «Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу (німецькою мовою)»

Дисципліна «Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу»	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 5	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки. Мова навчання: німецька
Кількість залікових модулів: 5	Спеціальність – 035 Філологія	Рік підготовки: 3 Семестр: 5
Кількість змістових модулів: 2	Спеціалізація - 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Практичні заняття: 60 год.
Загальна кількість годин: 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: 78 год. Тренінг: 8 год. Індивідуальна робота: 4 год.
Тижневих годин: 10, з них аудиторних: 4 год.		Вид підсумкового контролю: екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу(німецькою мовою)»

Мета вивчення дисципліни

Освітня компонента «Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу (німецькою мовою)» є обов'язковим навчальним предметом у системі професійної підготовки перекладачів у сфері бізнес-комунікацій і входить до циклу професійної підготовки фахівців освітнього рівня бакалавр за спеціальністю 035 Філологія та спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська.

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними видами фахових текстів, специфікою їх перекладу з німецької мови на українську та навпаки, розвиток вмінь і навичок такого перекладу, формування знань, необхідних перекладачеві для роботи у галузі професійної комунікації та перекладу. Студенти повинні здобути ґрунтовні знання в області перекладу текстів різних фахових спрямувань; бути готовими до практичного застосування знань в професійній діяльності.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу (німецькою мовою)» базується на знаннях і навичках, які отримали студенти у процесі вивчення філологічних дисциплін під час першого та другого років навчання в університеті.

Результати навчання

РН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

РН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

РН 14. Використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу (німецькою мовою)»

Змістовий модуль 1. Загальні питання перекладу. Граматичні особливості професійно-орієнтованого перекладу.

Тема 1. Загальні питання перекладу.

Тема 2. Основні особливості фахових текстів.

Тема 3. Морфологічні труднощі перекладу.

Тема 4. Синтаксичні труднощі перекладу.

Змістовий модуль 2. Лексичні та жанрово-стилістичні особливості професійно-орієнтованого перекладу.

Тема 5. Функціонально-стильові труднощі перекладу.

Тема 6. Перекладацькі лексичні трансформації.

Тема 7. Переклад фахової документації.

Тема 8. Переклад наукових статей і публікацій.

Тема 9. Переклад медійних текстів.

Тема 10. Переклад технічних текстів.

Тема 11. Переклад юридичних текстів.

Тема 12. Переклад економічних текстів.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу (німецькою мовою)»

Денна форма навчання

	Кількість годин				
	Практичні заняття	Самостійна робота	Тренінг, КПІЗ	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Загальні питання перекладу. Граматичні особливості професійно-орієнтованого перекладу					
Тема 1. Загальні питання перекладу. 1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з фаху. 2. Лексико-граматичні вправи. 3. Коментування тексту, усні висловлювання на запропоновану тематику.	4			2	

Тема 2. Основні особливості фахових текстів. 1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з фаху. 2. Лексико-граматичні вправи. 3. Коментування тексту, усні висловлювання на запропоновану тематику.	4	40	4		Опитування під час занять
Тема 3. Морфологічні труднощі перекладу. 1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з фаху. 2. Лексико-граматичні вправи. 3. Коментування тексту, усні висловлювання на запропоновану тематику.	4				
Тема 4. Синтаксичні труднощі перекладу. 1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з фаху. 2. Лексико-граматичні вправи. 3. Коментування тексту, усні висловлювання на запропоновану тематику.	4				
Змістовий модуль 2. Лексичні та жанрово-стилістичні особливості професійно-орієнтованого перекладу					
Тема 5. Функціонально-стильові труднощі перекладу. 1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з фаху. 2. Лексико-граматичні вправи. 3. Коментування тексту, усні висловлювання на запропоновану тематику.	4	38	4	2	Опитування під час занять
Тема 6. Перекладацькі лексичні трансформації. 1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з фаху. 2. Лексико-граматичні вправи. 3. Коментування тексту, усні висловлювання на запропоновану тематику.	4				
Тема 7. Переклад фахової документації. 1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з фаху. 2. Лексико-граматичні вправи. 3. Коментування тексту, усні висловлювання на запропоновану тематику.	4				
Тема 8. Переклад наукових статей і публікацій. 1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з фаху. 2. Лексико-граматичні вправи. 3. Коментування тексту, усні висловлювання на запропоновану тематику.	4				
Тема 9. Переклад медійних текстів. 1. Вправи на повний і реферативний переклад текстів з фаху. 2. Лексико-граматичні вправи. 3. Коментування тексту, усні висловлювання на запропоновану тематику.	6				
Переклад текстів					
Опитування під час					

Тема 7. Переклад фахової документації.

Мета: формувати навички перекладу текстів фахової літератури (науково-популярна література, патенти, технічні інструкції, технічна реклама).

Практичне заняття 15, 16.

Тема 8. Переклад наукових статей і публікацій.

Мета: формувати навички перекладу текстів наукової статті, анотації, презентації.

Практичне заняття 17 - 19.

Тема 9. Переклад медійних текстів.

Мета: формувати навички перекладу медійних текстів, лексико-граматичний аналіз німецькомовного тексту.

Практичне заняття 20 - 22.

Тема 10. Переклад технічних текстів.

Мета: формувати навички перекладу технічних текстів, лексико-граматичний аналіз німецькомовного тексту. Укладання термінологічного словника.

Практичне заняття 23 - 25.

Тема 11. Переклад юридичних текстів.

Мета: формувати навички перекладу юридичних текстів, лексико-граматичний аналіз німецькомовного тексту. Укладання термінологічного словника.

Практичне заняття 26 - 30.

Тема 12. Переклад економічних текстів.

Мета: формувати навички перекладу економічних текстів, лексико-граматичний аналіз німецькомовного тексту. Укладання термінологічного словника.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Пояснювальна записка

Самостійна робота студентів – важлива складова ефективної підготовки фахівців будь-якого освітньо-кваліфікаційного рівня та спеціальності. Оскільки інтереси студентів філологічного профілю концентруються навколо їхньої майбутньої професії, то зміст і характер самостійної позааудиторної роботи узгоджується з найбільш глибокими й значущими мотивами їхньої діяльності, пов'язаними з профільною спеціальністю.

Сукупність стійких провідних мотивів, що орієнтують студентів на творчу роботу і виражають їхнє бажання самовдосконалюватись, фахово зростати в обраній ними галузі, дозволяють зрозуміти існування тісного взаємозв'язку між дисципліною і майбутньою професією, завдяки якому вони мають можливість примножувати й поглиблювати свої знання за спеціальністю.

Для глибшого оволодіння предметом студентам пропонуються підготовка та написання рефератів.

Тема обирається кожним студентом індивідуально та узгоджується із викладачем.

Тема
Лінгвістичні аспекти спеціалізованого перекладу: термінологія та її особливості.
Крос-культурні виклики в професійному перекладі: адаптація та контекстуалізація.
Професійний переклад наукових публікацій: актуальні методи та виклики.
Переклад фахових текстів. Вибір синонімів під час перекладу німецькомовних фахових текстів.
Найпоширеніші синтаксичні помилки при перекладі німецьких фахових текстів на українську мову та шляхи їх уникнення.
Відмінності між фаховим і художнім текстом.

Редагування як процес виправлення помилок.
Роль технологій у професійному перекладі: автоматизація та майбутні перспективи.
Особливості перекладу технічної документації з німецької мови.
Специфіка перекладу медичних текстів з німецької: технічні аспекти та етичні вимоги.
Переклад юридичних текстів: правова термінологія та вимоги до точності.
Рекламний переклад: специфіка текстів реклами з німецькою мовою.
Особливості перекладу текстів спортивної тематики та сфери охорони здоров'я.
Переклад художньої літератури: збереження стилю та емоційної сфери.
Економічний переклад: особливості фінансових текстів та їх переклад.
Специфіка перекладу військових текстів з німецької мови на українську.
Роль термінологічної бази даних у професійному перекладі німецькою мовою.
Економічний переклад з німецької мови: аспекти та виклики бізнес-перекладу.
Автоматизовані системи перекладу та їх вплив на професійну практику перекладача з німецької мови.
Оцінка якості перекладу: методи та критерії в контексті професійної діяльності перекладача з німецької мови.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу (німецькою мовою)»

Тренінг: Практика перекладу академічного тексту.

Мета тренінгу: удосконалення навичок перекладу німецькою мовою, ознайомлення зі стратегіями та методами для успішного перекладу текстів наукового стилю, вдосконалення умінь знаходити найбільш доречний відповідник слову.

Завдання тренінгу:

- розгляд та вивчення специфічної лексики та термінології для ефективного використання в перекладі анотацій на німецьку мову (передбачений письмовий переклад анотації до статті українського фахівця, опублікованої у науковому фаховому виданні категорії «А» або «Б»);
- відпрацювання навичок перекладу презентацій та взаємодії в академічних обговореннях (підготовки презентації німецькою мовою до статті українського фахівця, опублікованої у науковому фаховому виданні категорії «А» або «Б»).

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу (німецькою мовою)» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне оцінювання;
- модульний контроль;
- оцінювання виконання тренінгу;
- оцінювання виконання самостійної роботи;
- іспит.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Теорія та практика професійно-орієнтованого перекладу (німецькою мовою)» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

5 семестр

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях за темами 1-6 (не менше 7 оцінок)	Письмова робота = 100 балів	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях за темами 7-8 (не менше 7 оцінок)	Письмова робота = 100 балів	Оцінка за виконання завдань тренінгу	Оцінка за виконання завдань самостійної роботи	1. Письмова робота (тестові завдання: 20 гестів по 3 бали) = 60 балів 2. Переклад тексту на українську мову = 20 балів 3. Переклад тексту на німецьку мову = 20 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачас навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор Epson EB-505, ноутбук	1-12
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-12

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

12.1. Базова (основна) література

1. Handbuch Dolmetschen: Grundlagen und Praxis / Gätjens, J., Luz, B., Osterberg, S. Berlin: BDÜ Weiterbildungs- und Fachverlagsgesellschaft, 2019. 382 S.
2. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу / за заг. ред. С.М. Амеліної. Центр навчальної літератури (ЦНЛ), 2020. 470 с.
3. Кузів М. З. Збірник вправ з дисципліни «Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу». Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 52 С.

4. Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. Перекладознавство (німецько-український напям) // Підручник. Режим доступу: file:///C:/Users/User/Downloads/kyak_pidrucjnyk.pdf
5. Кучер З. І. Галузевий переклад: німецька мова: навчальний посібник / Кучер З. І., Орлова М. О., Ліпісівський М. Л. Вінниця: Нова книга, 2018. 144 с.
6. Кучер З. І. Практика перекладу (німецька мова): навч. посібник для студ. вищ.навч. заклад. / Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. 2-ге вид. Вінниця: Нова книга, 2017. 464 с.

12.2 Допоміжна література

1. Best, J. / Kalina, S. (Hg.): Übersetzen und Dolmetschen. Eine Orientierungshilfe. Tübingen/Basel.
2. Daum, U. Deutsche Landeskunde für die Ausbildung/Prüfung und die Tätigkeit von Dolmetschern und Übersetzern sowie als Vorbereitung auf die Tests für Einbürgerungswillige. Berlin: BDÜ Weiterbildungs- und Fachverlagsgesellschaft mbH; 3. Edition, 2017. – 155 S.
3. Koller, W.: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. 7. aktualisierte Auflage, Wiebelsheim.
4. Matyssek, Heinz; Handbuch der Notizentechnik für Dolmetscher; Julius Groos Verlag Tübingen.
5. Глосарій термінів з дисципліни «Теорія і практика професійно-орієнтованого перекладу» / М. Кузів, Т. Котовська. Тернопіль, 2023. 20 с.
6. «Збірник текстів та завдань для самостійної роботи студентів з дисципліни «Теорія та практика професійно-орієнтованого перекладу» / Укладачі: Кузів М. З. та ін. Тернопіль, 2023. 141 с.
7. Олексишина Л.Г. Німецько-український та українсько-німецький переклад: збірник вправ. Чернівці: Рута. 43 с

Інформаційні ресурси

1. www.duden.de
2. www.uk.worldwidedictionary.org
3. <https://wordassociations.net/de>
4. www.context.reverco.net/translation
5. Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer e. V <https://bdue.de/>
6. Fachbücher für Dolmetscher und Übersetzer / Ratgeber, Tagungsbände, Gesetze und Normen, Fachkommunikation, Lernen und Lehren, Fachterminologie https://bdue.de/fileadmin/files/PDF/Publikationen/BDUe_Verlagsprogramm.pdf
7. <https://www.german.net>
8. <https://www.lingua.com>
9. Sabitova, M. Interkulturelle Aspekte der Übersetzung in der Praxis <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/14555/1/Sabitova%20A.%202010.pdf>
10. <https://www.slowgerman.com>
11. Ratgeber - Dolmetscher & Übersetzer <https://www.experten-branchenbuch.de/ratgeber/dolmetscher-uebersetzer/>
12. Theresia Nickl Zwischen Dolmetschen und interkultureller Mediation <https://unipub.uni-graz.at/obvugrhs/content/titleinfo/207238/full.pdf>
13. <https://moodle.daad.de/dhoch3/>